

UVOD

Globalizacija je proces kojim se u današnjem svetu postepeno ukidaju ograničenja protoka roba, usluga, ljudi i ideja među različitim državama i delovima sveta, odnosno ideologija koja za cilj ima njegovo opravdanje.

Globalizacija svoje korene ima u režimu slobodne trgovine čiji je glavni zagovornik bilo Britansko Carstvo u 19. veku, i koji je nestao za vreme Prvog svetskog rata i uvođenjem protekcionizma među ratom osiromašenim velikim silama.

Iako su pokušaji globalizacije započeli još nakon Drugog svetskog rata, taj proces je postao intenzivniji tek sa završetkom Hladnog rata i uspostavljanjem SAD kao jedine globalne sile. U njoj je kao dominantna ideologija vladao ekonomski liberalizam te je agresivno promovisana globalizacija kao rešenje većine problema u savremenom svetu. Zagovornici globalizacije tvrde kako bi ukidanje carina i drugih ograničenja dovelo do jačanja tržišne utakmice, odnosno pojave kvalitetnijih roba i usluga. Takođe se navodi kako bi povećanje kontakta među ljudima i državama u svetu smanjilo mogućnost velikih sukoba.

S vremenom, a pogotovo nakon dolaska Georgea W. Busha na vlast u SAD, razvio se antiglobalizacijski pokret kao reakcija na globalizaciju. Antiglobalisti drže kako će globalizacija u svom neograničenom obliku cementirati nejednakost u svetu, učiniti siromašne države ovisnim o bogatima i sprečiti ih da razviju vlastite ekonomije, odnosno da će svet staviti pod kontrolu multinacionalnih korporacija motivisanih profitom umesto brigom za dobrobit čovečanstva.

1. Globalizacija – definicije

Globalizacija se u najširem smislu reči odnosi na ekspanziju globalnih veza i obuhvata više velikih procesa. Definicije globalizacije se stoga razlikuju zavisno od toga šta im je u fokusu. Globalizacija je istorijski složena pojava. I samo značenje ovog termina je tema opšte rasprave. Može se odnositi na „stvarne” procese, ideje koje ih opravdavaju i na načine njihovog promišljanja. Termin nije neutralan, jer definicije odražavaju različite ocene globalnih promena.

Naredne definicije izražavaju preovlađujuće uticaje u teoriji globalizacije:

„Neumoljiva integracija tržišta, država-nacija i tehnologija u do sada nevidenom stepenu koja omogućava pojedincima, korporacijama i državama-nacijama da protežu širom sveta dalje, brže, dublje i jeftinije nego ikad pre...širenje slobodnog tržišta kapitalizma do svake zemlje na svetu” (T.L. Friedman, *The Lexus and the Olive Tree*, 1999, str. 7-8).

„Kompresija sveta i intenzifikacija svesti sveta kao celine ... konkretna globalna međuzavisnost i svest o globalnoj celini u dvadesetom veku” (R. Robertson, *Globalization*, 1992, str. 8).

„Društveni procesi u kojem iščezavaju geografska ograničenja na društvena i kulturna zbivanja i u kojem ljudi sve više postaju svesni toga.” (M. Waters, Globalization, 1995, str. 3).

„Integracija na osnovu projekta koji se izvodi na osnovu „pravila tržišta na globalnom nivou” (P. McMichael, Development and Social Change, 2000, str. 149).

„Dominantna forma globalizacije označava istorijsku transformaciju: u ekonomiji na način sticanja prihoda i egzistencije; u politici gubitak stepena lokalne kontrole..., a u kulturi gubitak dostignuća kolektiviteta...Globalizacija nastaje kao politički odgovor na ekspanziju moći tržišta...Ona je na području znanja.” (J.H. Mittelman, The Globalization Syndrome, 2000, str. 6).

„... razvoj globalnih finansijskih tržišta, rast transnacionalnih korporacija i njihova sve veća dominacija nad nacionalnim ekonomijama.” (G. Soros, On Globalization, 2002, str.13)

„Integracija svetske ekonomije” (Gilpin R., 2001, Global Political Economy, str. 364)

„Deteritorijalizacija – ili ... rast suprateritorijalnih odnosa među narodima” (A. J. Scholte, 2000, Globalization – a critical introduction, str. 46)

„Skup razvoja koji čine svet jednim mestom, menjajući značenje i značaj udaljenosti i nacionalnog identiteta u svetskim poslovima.” (J. A. Scholte, “Globalization and Collective Identities”, in Identities in International Relations, edited by J. Krause and Neil Renwick, str. 44)

„Istorijski process koji uključuje značajno pomeranje ili transformaciju društvenih organizacija na prostornoj skali koja povezuje udaljene zajednice i proširuje doseg uticaja moći preko regija i kontinenata.” (J. Baylis, S. Smith, The Globalization of World Politics, 2005, str. 24)

„... integracija nacionalnih ekonomija koja vodi do pojma globalne ili planetarne ekonomije bez granica...ispreplitana mreža fabrika, oranica i šuma, banaka, vlada, radne i seljačke populacije, gradova i transporta širom planete zemlje.” (Avinash J., (2000), Background to Globalisation, Center for Education and Documentation, Bombay, str. 3)

2. Ekonomski aspekti globalizacije

Globalizacija ekonomskih tokova možda je danas najviše izražena i to je upravo ono prvo na šta se pomisli kada se o samoj globalizaciji govori. Ograničenje nekad suverene uloge nacionalne države, širenje tržišta preko cele planete bez vidljivog izgleda da im neko stane na put, gomilanje bogatstava u sve manje zemalja, a i unutar tih zemalja, sve je veća disproporcija između bogatih i

siromašnih. Ono što je izgledalo izvesno tokom nekoliko decenija nakon drugog svetskog rata – istaknuta uloga tzv. Socijalne države, briga o slabije pokretnom, manje zdravom i starijem stanovništvu, besplatno školstvo i zdravstvo – kao da sve više odlazi u istorijski zaborav. Na delu je sve izraženiji prastari princip jačeg, koji se i ne trudi previše da svoju ulogu zamaskira, tobože, humanism ciljevima. Dalekovidi ekonomisti su još pre dvadesetak godina predvideli stvaranje nove, globalne ekonomije, koja će biti nešto različito od do tada poznate i naširoko prihvaćene, internacionalne ekonomije.

2.1. Globalizacija u državama blagostanja i državama Drugog i Trećeg sveta

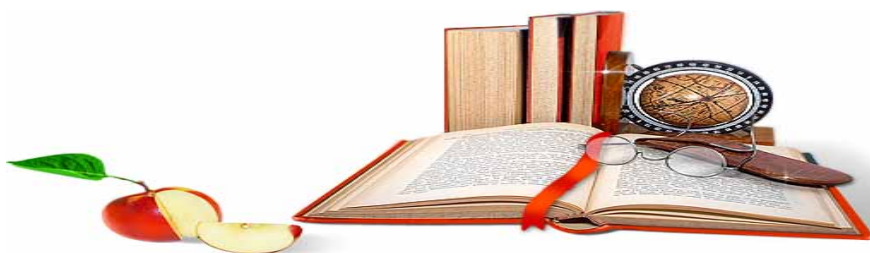
Takozvane države blagostanja za većinu svojih tekućih problema mogu zahvaliti strukturnoj promeni sistema svetske privrede koja je za neke i sinonim za globalizaciju. Te promene, kao što je već rečeno, uveliko ograničavaju (pa čak idu i ka tendenciji potpunog ukidanja!) snagu delovanja nacionalnih država, tako da ove, sve da to i žele, (više) nisu u stanju pružiti svojim građanima ono na šta su ovi već decenijama navikli. Nadnacionalni sistem nema mnogo milosti prema socijalnoj politici, ravnomernoj brizi za sve slojeve stanovništva, a posebno za one koji nisu u stanju da stvaraju profit. Sve veća nezadovoljstva masa koja se tim povodima javljaju, usmerena na svoje vlade kojima su, pak, ruke vezane. Ukoliko se u dogledno vreme ne sačini takav međunarodni pravni poredak kojim će ovlašćenja i slobode država, korporacija i pojedinaca biti jasnije regulisane, sve su manji izgledi da će građani od svojih vlada moći da dobiju bilo kakvu zaštitu. Time se obesmišljava i institucija demokratskih izbora i svodi na ulogu pukog političkog folklora. Samo po sebi se razume da siromašna društva (kakva su uglavnom društva trećeg, pa i tzv. Drugog sveta) nemaju šta da traže u „ravnopravnoj utakmici”. Kao novi problem nameće se bojazan da ni ona najbogatija i najstabilnija društva neće moći da izdrže tu trku. Ako se prihvate zahtevi tržišta kakve propovedaju neoliberalni ideolozi, već dostignuti široki stepen raznih socijalnih prava na kakva su građani navikli, nema mnogo izgleda da se zadrži. Habermas to jasno formuliše: „Da bi ostale konkurentne na sve većem svetskom tržištu, (OECD) države moraju da učine korake koji čine nepopravljive štete skladu građanskog društva... Najpreči zadatak Prvog sveta u dolazećoj deceniji biće stoga kvadratura kruga iz blagostanja, socijalnog sklada i političke slobode”.

Pokušaji adekvatnog odgovora na slom (nakon dugotrajne agonije) tzv. Laissez-faire kapitalizma datiraju još iz vremena velike ekonomske krize krajem dvadesetih godina prošlog veka. Tada nastaje „kontrolisani kapitalizam” koji se u kapitalističkim zajednicama javlja u tri različita oblika: u SAD kao “new deal”, u Japanu kao „zaštitnički” a u zapadnoj Evropi kao „socijalni” kapitalizam. Bez obzira na izvesne razlike, ono što je zajedničko za sva ta tri oblika reformisanog kapitalizma jeste briga za šire slojeve stanovništva. Oni i čine osnovu na kojoj se država blagostanja kasnije razvila.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com